

Brüssel, 6. november 2015
(OR. en)

13440/15

SPORT 49
EDUC 280
JEUN 92
CULT 65
SOC 615
EMPL 405
MIGR 57

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	13290/15 SPORT 45 EDUC 277 JEUN 89 CULT 62 SOC 609 EMPL 400 MIGR 56
Teema:	Spordi hariduspotentsiaal: aidata ebasoodsas olukorras olevatel noortel leida kohta ühiskonnas – <i>Poliitiline mõttevahetus</i> (Avalik mõttevahetus vastavalt nõukogu kodukorra artikli 8 lõikele 2 [eesistujariigi ettepanekul])

Eesistujariik koostas pärast spordi töörühmaga konsulteerimist lisas esitatud aruteludokumendi, mis on hariduse, noorte, kultuuri ja spordi nõukogu 23.–24. novembri 2015. aasta istungil peetava poliitilise mõttevahetuse aluseks.

Nõukogus peetava mõttevahetuse ettevalmistamiseks kogus eesistujariik liikmesriikidelt teavet nende heade tavade kohta ning kavatseb jagada saadud teabe aegsasti enne nõukogu istungit kõigile delegatsioonidele. See annab liikmesriikidele võimaluse keskenduda mõttevahetuse käigus sünergiate kindlakstegemisele ja Euroopa koostööle.

Spordi hariduspotentsiaal: aidata ebasoodsas olukorras olevatel noortel leida kohta ühiskonnas

Sissejuhatus

Euroopa Liidus registreeriti 2013.aastal vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevana rohkem kui 120 miljonit inimest,¹ mis on 25% ELi rahvastikust. Peale selle on vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste arvu vähendamine ELis strateegia „Euroopa 2020” üks põhieesmärk. Kõige enam ohustatud on naised, lapsed, üksikvanemaga perekonnad ja noored, kusjuures vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus on ligikaudu kolmandik noortest meestest ja naistest². Seda arvesse võttes on määratletud „ebasoodsas olukorras olevate noorte” sihtrühm, et osutada nendele noortele, kellel on vähem võimalusi ning kes on sotsiaalselt kõrvale jäetud ja haavatavad.

Kuna käesoleval aastal (augusti lõpuni) ametlikult ELis varjupaika taotlenud 689 000 inimesest olid 81% nooremad kui 35aastased³ ning EList väljaspool sündinud noored on suuremas vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus (49,3%) kui ELis sündinud välismaalastest noored (32,2%),⁴ on noorte rändajate integreerimine ühiskonda järgnevatel aastatel üks ELi peamistest väljakutsetest.

¹ Eurostati pressiteade 168/2014, 4. november 2014.

² EL-28, Eurostat, 2012.

³ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/asylum-and-managed-migration/data/database>

⁴ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_integration_statistics_-_at_risk_of_poverty_and_social_exclusion

Arvestades, et spordil võib olla tõeliselt hariv ja sotsiaalseid sidemeid edendav roll, ei peeta sporti üksnes lõbusaks, tervislikuks ja kasulikuks tegevuseks, vaid ka sotsiaalse integratsiooni poliitika keskseks osaks. Sportlik tegevus võib tõepoolest luua ühtekuuluvus- ja solidaarsustunnet ning toetada oskuste⁵ ja enese arendamist väljaspool selliseid traditsioonilisi institutsioone nagu kool, töökoht ja perekond. Seega võib erasektori osalistel, sealhulgas spordiklubidel ja -ühingutel olla selles suhtes tähtis roll, kuna nad on Euroopas erasektori osalistest spordiga kõige enam seotud (2009. aastal rohkem kui 700 000)⁶ ning üldiselt osalevad nende tegevuses väga noored inimesed (15–24aastastest noortest 22%)⁷. Samuti peab enamik eurooplastest (81%) sporti oluliseks elemendiks ELis koos elavate erinevate kultuuride vahelise dialoogi arendamisel⁸. Kõik need väited kinnitavad suuri ootusi spordi potentsiaali suhtes erineva kultuuritaustaga ebasoodsas olukorras olevate noorte integratsiooni edendamisel.

Suhtlemis- ja juhtimisoskuse edendamine

Sportlikku tegevust saab kavandada eesmärgiga luua võimalusi positiivseks suhtlemiseks ja edukaks kogukonda integreerimise kogemuseks. Sellised kogemused on sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate noorte jaoks äärmiselt olulised, kuna nad elavad keskkonnas, kus need võimalused on kasinad, kuna traditsioonilised sotsialiseerumisstruktuurid, nagu koolid ja perekond, võivad siin täita vähem tähtsat rolli. Spordis hõlmab ausa mängu mõiste mitmeid väärtusi, mis on väga olulised mitte ainult spordis, vaid ka igapäevaelus: meeskonnavaim, aus konkurents ning selliste kirjalike ja suuliste reeglite järgimine nagu võrdsus, ausameelsus, solidaarsus ja sallivus on ausa mängu alustalad, mida saab spordi kaudu kogeda ja õppida.

⁵ Nõukogu järeldused, mis käsitlevad rohujuure tasandi spordi rolli maksimeerimist valdkonnaüleste oskuste arendamisel, eelkõige noorte seas, 18.–19. mai 2015.

⁶ Helsingi aruanne spordi kohta (KOM(1999) 644 lõplik, 10.12.1999).

⁷ Eurobaromeetri uuring nr 412, 2014, „Sport ja kehaline aktiivsus” (punkt 2.2. „Klubi liikmelisus”).

⁸ Eurobaromeetri uuring nr 213, 2004 „Euroopa Liidu kodanikud ja sport”(punkt 3.2. “Sport kui integratsiooni ja võrdsuse katalüsaator”).

Samal ajal aitab füüsiline tegevus arendada noortel tõhusaid juhtimisoskusi. Paljude, eelkõige kollektiivsete spordialade juhtimisalased koolitusprogrammid hõlmavad võimalike juhtide ja juhtimisoskuste kindlakstegemist, sest need oskused on meeskonna võidukuse jaoks väga olulised. Need hästi toimivate koostööstruktuuride kogemused avaldavad edaspidi kasutoovat mõju noorte sportlaste ühiskonnaelule ning seetõttu on need oluliseks panuseks ebasoodsas olukorras olevate noorte integreerimisel. Koostöö ja paindlikkus on tõepoolest oskused, mis on tänapäeva elus ja töös üha vajalikumaks muutunud.

Enesehinnangu ja enesekontrolli arendamine

Sportlik tegevus annab noortele ka mitmeid olulisi isiklikke oskusi, mis on kasulikud nende isiksuse väljakujundamisel ning võimaldavad neil hiljem asuda oma kogukonnas vastutavatele kohtadele.

Esiteks kirjeldatakse sotsiaalse tõrjutuse ohus olevaid noori sageli madala enesehinnangu ja vähese enesekindlusega inimestena, mis viib sageli kehvade sotsiaalsete ja elustiiliga seotud valikuteni. Ekspertide väitel on kõrge enesehinnang peamine tõukejõud, mis annab igale lapsele eeldused inimesena edu saavutamiseks. Enesehinnang algab selle õppimisest, et me aktsepteerime end sellistena, millised me koos oma puudustega oleme, ja kõigele vaatamata otsustame endale meeldida. Sportlik tegevus muudab inimese tugevad ja nõrgad küljed selles osas selgesti nähtavaks ning suurendab seega nende teadlikkust enda omadustest, võimaldades neil endale meeskonnas sobiva koha leida.

Lisaks toovad kiired sotsiaalsed muutused ja kiire ühiskonnaelu kaasa tähelepanuvõime vähenemise, mis teeb pikajalistele eesmärkidele keskendumise inimeste jaoks raskeks. Võimet jätkuvalt keskenduda ja otsusekindlalt oma tegevus vaatamata tekkinud raskustele lõpuni viia võib määratleda vaimse tugevusena. See hõlmab võimet loobuda kiiresti saadavast heaolust ja rahulolust sisukamate eesmärkide saavutamisest tuleneva pikaajalise rahulolu saamise kasuks. Sport on suurepärase enesedistsipliini tugevdamise vahend, mis õpetab inimesi seadma eesmärke ning kontrollima oma impulsse ja emotsioone. Samuti saab sportides tehtavate jõupingutuste abil arendatavat vaimset tugevust kasutada igapäevaelus.

Kodanikuaktiivsuse edendamine mitmekultuurilistes ühiskondades

Kuna sport omab potentsiaali erineva sotsiaalse ja kultuuritaustaga inimeste ühendamiseks, annab see ainulaadse võimaluse sidemete loomiseks, kaasates need inimesed ühisesse kodanikuaktiivsust nõudvasse tegevusse. Selles mõttes ei ole sportlikus tegevuses ja hariduses vaja keskenduda üksnes neile põhidistsipliinidele, vaid ka noorte aktiivsele kaasamisele sportliku tegevuse korraldamisse ja juhtimisse juba noores eas. Nii saavad noored õppida panustama spordiühingute toimimisse ning võtta endale ülesandeks oma kogukonna heaolu saavutamise.

Kokkuvõte

Me oleme jõudmas arusaamiseni, et sport võib erineva kultuuritaustaga noori motiveerida ning aidata neil arendada selliseid oskusi, mis on olulised nende sotsiaalseks integreerimiseks. Sport aitab samuti parandada saavutusi koolis ning valmistada noori ette tööturu jaoks. See potentsiaal on eriti oluline ebasoodsas olukorras olevate noorte ning eelkõige rändajate aitamisel ühiskonnas oma koha leidmiseks, kuna neid ohustab sotsiaalne tõrjutus kõige rohkem. Sport ei edenda aga positiivseid väärtusi ega sotsiaalset integratsiooni automaatselt – selleks, et sport saaks seda potentsiaali arendada, on oluline kõigi sidusrühmade aktiivne tegutsemine ja tahe, olenemata sellest, kas tegu on erasektori ühenduste või avaliku sektori asutustega.

Ministrite mõttevahetus

Eesistujariik sooviks liikuda edasi vajalike poliitiliste sammude kindlaks määramisel, et edendada spordi potentsiaali ebasoodsas olukorras olevate noorte, sealhulgas rändajate integreerimise edendamiseks. Ministritel palutakse sellega seoses arutada järgmisi küsimusi:

- 1. Kas ollakse piisavalt teadlikud spordi hariduslikust potentsiaalist, eelkõige ebasoodsas olukorras olevate noorte, sealhulgas rändajate jaoks?**
- 2. Kuidas saaksid valitsused toetada avaliku sektori ja eraettevõtjate aktiivset osalemist spordi potentsiaali toetamisel, et edendada ebasoodsas olukorras olevate noorte ja rändajate sotsiaalset integratsiooni? Milliseid vajalikke sünergiaid tuleb valdkondadevahelises koostöös kindlaks teha spordi mõju maksimeerimiseks seoses sotsiaalse integratsiooniga, võttes arvesse liikmesriikide poolt hiljuti tutvustatud häid tavasid?**

Interaktiivse ja sujuva arutelu tagamiseks on eesistujariik kutsunud esinema kaks mainekat väliskõnelejat:

- Edwin Moses (USADA⁹ direktorite nõukogu esimees), kes tutvustab oma ainulaadseid vaateid ja tulevikuvisioone selles küsimuses;
- Richard Allicock (projektijuht, Tottenham Hotspurs FC)

Ministrid peaksid oma sõnavõttudes lähtuma nii eespool toodud küsimusest kui ka välisesinejate ettekannetest. Ministreid innustatakse kõneleja sõnavõtule **vabalt reageerima**, küsides küsimusi või kommentaare, kuid **esitamata kirjalikke märkusi**. Eesistujariik palub külalisesinejatel samuti selles mõttevahetuses osaleda ning ministrite küsimusi analüüsida.

⁹ Ameerika Ühendriikide Dopinguvastase Võitluse Amet

Et kõigil ministritel oleks võimalus osaleda, võivad sõnavõttud olla maksimaalselt **kaks minutit** pikad.

Eesistujariigi eesmärk on see, et ministrid saaksid arutelult mõned praktilised ideed, mida oma riigi pealinna arutamiseks kaasa võtta.
